

Doctors, el malalt té cura?

EL TEMPS ha convocat els ex-presidents socialistes José Montilla, Joan Lerma i Francesc Antich, actuals senadors del PSOE per designació territorial, a fi d'analitzar el resultat del 26J, la situació del partit i els escenaris que s'obrin amb vista al futur.

Lerma va presidir la Generalitat Valenciana del 1982 al 1995, mentre que Antich va estar al capdavant del Govern Balear en dues etapes -del 1999 al 2003 i del 2007 al 2011- i Montilla va presidir la Generalitat de Catalunya entre els anys 2006 i 2010.

Tots tres seuen a l'oficina de l'últim, al centre de Barcelona, i mostren algunes coincidències clares: la simpatia per Pedro Sánchez, el distanciament de Susana Díaz i, fins i tot, alguna aclucada d'ull al PP. Auscultem el malalt per copsar-ne les constants vitals.

*Entrevista de Víctor Maceda
Fotografies de Robert Ramos*

El 20 de desembre, Pedro Sánchez va qualificar els 90 diputats del PSOE com un resultat "històric". Els 85 que n'heu obtingut el 26 de juny, un nou mínim històric, també són un bon resultat?

—JOSÉ MONTILLA: Els resultats sempre han d'avaluar-se en funció de les expectatives. Si el comparem amb el del 1982, no és un bon resultat, però ara hi ha un nou mapa polític: el bipartidisme imperfecte que teníem ha deixat d'existir i ara en tenim un altre de més imperfecte encara. Llavors, si analitzes el resultat en funció de les enquestes, totes ens donaven un resultat pitjor que no ha estat finalment. No és un bon resultat perquè no ens per-

met governar i, per tant, no hem assolit l'objectiu amb què vam presentar-nos a les eleccions. Ara bé, si tenim en compte el context, tampoc no es pot dir que sigui un mal resultat. És un resultat acceptable.

—FRANCESC ANTICH: Efectivament, ateses les circumstàncies, és un resultat acceptable. En aquestes eleccions, el PSOE s'ha enfrontat a tot de coses. Després de les darreres eleccions, al si del partit va haver-hi certs nervis; a més, molt pocs mitjans de comunicació s'han mostrat favorables al Partit Socialista, sinó que la majoria s'hi ha posicionat obertament en contra, i ha polaritzat les eleccions entre PP i Podem i ens ha deixat en fora de joc. En aquest sentit, la

feina del partit ha estat més que acceptable. Amb tot, el resultat dolent de debò no són els 85 diputats del PSOE, sinó que l'esquerra, en el seu conjunt, ha perdut terreny, mentre que la dreta n'ha guanyat.

—JOAN LERMA: Aquest resultat no ens permet governar i, per tant, no és bo. Però, en efecte, si fèiem cas de les enquestes d'opinió, la sensació era que el Partit Socialista s'afonaria. En canvi, els nostres competidors directes per l'esquerra no ens han superat ni sumant vots molt heterogenis: el nacionalisme, la perifèria... Cas d'haver tingut cap responsabilitat de govern, Podem i tots ells no haurien funcionat bé. Malgrat tenir menys escons,

diria que el nostre resultat és millor que l'anterior, perquè hem trencat la dicotomia PP-Podem que transmetien el PP i les enquestes, i hem recuperat vot en moltes ciutats. En aquest sentit, el referèndum de la Gran Bretanya ha tingut una gran importància: la borsa es va desplomar i els bancs van descapitalitzar-se, un fet que va espantar molta gent. De qualsevol manera, el vot contra Podem i a favor del PP no és el vot de la por, sinó que és un vot bastant informat, que no volia que passara allò que Podem predicava.

—Els últims mesos, el PSOE ha ofert una imatge de divisió clara. Si haguera imperat la unitat, el resultat hauria estat sensiblement millor?

—J. MONTILLA: La cohesió dels partits sempre és desitjable, però és normal que un partit d'ampli espectre reculli sensibilitats diverses. La proliferació de mitjans i de xarxes socials fa que es coneguin moltes informacions i que se'n manipulin algunes. Tanmateix, no crec que això hagi estat determinant. La gent penalitza un partit si el veu molt dividit, i aquest no és el cas del PSOE. No som un partit de clons, però tampoc no som com Podem, que després de les eleccions va optar per una apagada informativa que ha afectat, fins i tot, el compte de Twitter dels principals dirigents. Van donar-los instruccions perquè no diguessin res, i nosaltres no som així ni volem ser-ho.

No som un partit leninista ni ho hem estat mai...

—Podem sí que és leninista?

—J. MONTILLA: Una part molt important dels seus membres són comunistes, tot i que se n'amaguin. I com diu Joan, les seves confluències són plurals i heterogènies, però a l'hora de governar, no ho tindrien gaire fàcil, perquè els seus interessos no són coincidents. A Catalunya, el País Valencià o Galícia, aquestes confluències funcionen d'una altra manera, però comprovi com funciona Podem a la resta d'Espanya. En pla militar!

—A Catalunya, el País Valencià i les illes Balears, entre les eleccions estatals del 2008 i les del 2016, el PP ha passat →

→ de 2,2 milions de vots a 1,5 milions, i de 31 diputats a 22. Si fa no fa, ha perdut un terç dels seus suports. En canvi, el PSOE ha passat de 3 milions de vots a 1,2 milions, i de 42 diputats a només 15. En aquest cas, la pèrdua ha estat de pràcticament dos terços.

—J. MONTILLA: Si el mapa polític espanyol està més fragmentat que ara fa quatre o vuit anys, als territoris de parla catalana encara ho està més. El fet nacional, si més no a Catalunya, hi té molt a veure.

—J. LERMA: Aquestes comparacions no tenen sentit. S'ha produït una convulsió mundial brutal, amb una destrucció de riquesa homologable a la de la Segona Guerra Mundial. La gent no ho entén, però això és una realitat i té una influència clara sobre l'electorat. La gent sobretot ha penalitzat qui governava, i l'inici de la crisi va coincidir amb l'etapa de Zapatero. El PSOE no n'era el culpable, però se'l va responsabilitzar de la situació, i el PP, amb una recuperació incipient i una taxa de creixement del 3%, ha perdut més de 60 escons amb relació al 2011. La magnitud de la crisi explica moltes coses. La gent no vota els partits emergents perquè ha deixat de creure en el bipartidisme, tal com diuen ells, sinó perquè és un vot protesta. Davant la conjuntura econòmica actual, Podem aporta alguna solució raonable? El seu programa no va enlloc, però la gent els atorga el benefici del dubte. "Com que mai no han governat, si més no, donem-los una oportunitat", vénen a dir.

—F. ANTICH: Si el maig del 2010, en Zapatero no hagués hagut de prendre les mesures que va veure's obligat a adoptar, no ens trobaríem on som ara. Però el Banc Central Europeu va actuar llavors d'una manera molt diferent de com va fer-ho més endavant. El BCE no va fer de veritable banc central, en aquells moments.

—J. LERMA: Si [Jean-Claude] Trichet, per compte d'apujar els tipus d'interès en plena crisi, els haguera abaixat, potser encara estaríem governant.

—F. ANTICH: És clar!

—J. MONTILLA: Només es tractava d'aplicar les polítiques econòmiques aprovades a la primera cimera del G20, un conjunt de mesures neokeynesianes que els Estats Units sí que van dur a terme però que Europa va obviar.

—F. ANTICH: Fins i tot en [George W.] Bush va arribar a nacionalitzar bancs!

—J. MONTILLA: No sols Zapatero va perdre les eleccions. Més de la meitat dels països de la Unió Europea van canviar de Govern com a conseqüència de la crisi.

—F. ANTICH: I ara Pablo Iglesias diu que en Zapatero és extraordinari...

—J. MONTILLA: A Espanya, la dreta té la sort de disposar d'un únic partit d'àmbit nacional, cosa que...

—... Bé, ara ja en són dos.

—J. MONTILLA: D'àmbit nacional, volia dir.

—Ciutadans es presenta a tot l'Estat.

—J. MONTILLA: No és ben bé el mateix. Ciutadans és una dreta liberal centrista, però el gran partit de la dreta continua sent el PP. L'esquerra, per contra, està més atomitzada.

—El risc de pasokització del PSOE encara hi és?

—F. ANTICH: Aquestes enquestes que diuen que els joves no voten el PSOE i que només ho fan els grans, ja no me les crec.

—J. MONTILLA: Quin partit té l'elector més gran?

—Segons diuen, el PP.

—J. MONTILLA: I guanya les eleccions sense necessitat de renovar-se! És a dir, que tenir un elector gran no significa ser un partit residual.

—J. LERMA: És que la meitat dels joves ni tan sols vota. També expliquen que els professionals liberals voten Ciutadans, i de segur que n'hi ha més que voten el PSOE. Però, com que a nosaltres ens vota molta més gent, el percentatge sobre el conjunt de votants és inferior. I els joves, en general, estan bastant repartits. A Catalunya, València o Galícia, empesos pels partits nacionalistes, molts d'ells voten les confluències sense adonar-se que Podem és un partit neocentralista. A Espanya tenim el centralisme del PP i el neocen-

tralisme de Podem. Només el PSOE ha entès la diversitat del país.

—De debò que us sembla més centralista Podem que el PSOE?

—J. LERMA: I tant que sí! El PSOE és un partit d'Espanya, en el seu conjunt, i al llarg de la seua trajectòria ha conformat l'Estat de les autonomies, ha reconegut la diversitat d'Espanya i ha fet que tothom s'hi senta a gust. Si això ho haguera hagut de fer Podem, encara estaríem esperant. No conec cap partit, tret d'ells, que haja dissolt les direccions del País Basc, de Galícia...

—J. MONTILLA: I de Catalunya! Que Podem no té direcció aquí...

—J. LERMA: A Catalunya tampoc no en tenen, és cert! Escolteu, això no passa en cap altre partit i, en canvi, no apareix als mitjans. La televisió transmet una imatge irreal del PSOE: trauen tots els presidents autonòmics socialistes per fer veure que cadascun d'ells pensa d'una manera, però això no significa que hi haja divisió.

—F. ANTICH: Si se li hagués concedit tanta importància al reposicionament

ideològic de Podem del darrer any i mig com se li ha donat a l'opinió dels barons socialistes, seríem en una altra situació. Recordeu que no fa gaire deien que no eren "ni de dretes ni d'esquerres".

—J. LERMA: Amb el PP passa igual. Tampoc no veig mai els seus barons territorials opinant de cada cosa a la televisió. Els mitjans s'han entestat a transmetre una imatge de divisió del PSOE, però en realitat és una demostració de diversitat.

—Volen dir que hi ha un complot mediàtic contra el PSOE, doncs?

—J. LERMA: No és cap complot mediàtic, sinó una estratègia clara, per part de la dreta, d'afeblir el PSOE a través de Podem. Com que és un partit radical, això estimula el seu votant, i en aquest sentit, procuren donar-li joc.

—F. ANTICH: Jo tampoc no parlaria de complot mediàtic, però és cert que hem vist cinquanta mil enquestes anunciant el *sorpasso* i un PSOE que no pintaria res. Semblava que el PP i Podem s'ho jugaven tot. Ja han passat les eleccions i no hi ha hagut *sorpasso*, però el PSOE torna a ser el culpable de tot, perquè no votarà el PP, perquè sí que el votarà...

—J. MONTILLA: Al PP li ha interessat afavorir Podem. Saben que no és el seu competidor directe, no tenen un electorat fronterer. Podem no és l'alternativa al PP, però podia fer que el PSOE tampoc no ho fos. No és cap complot, és política! És la consigna vella d'"els enemics dels meus enemics són els meus amics".

—F. ANTICH: El problema, sobretot, ha estat la televisió pública. Allò que és privat és privat i no hi pots fer res, però la televisió pública ens ha fet molt de mal. La tasca d'en Zapatero a RTVE, l'han llançada per terra, i això els ha permès de marcar una tendència informativa.

—Els ha fet més mal TVE o La Sexta?

—F. ANTICH: De mal, La Sexta n'ha fet molt.

—J. MONTILLA: Cadascú dels dos ha fet la seva feina.

—J. LERMA: Exacte. S'han distribuït la feina: els uns, defensant el PP, i els altres, atacant el PSOE. S'han complementat.

—El fet cert és que Podem i les confluències han estat els més votats a Catalunya i el País Basc, i han quedat els segons -per davant del PSOE- al País Valencià, les Balears i Navarra. Què els passa als socialistes als territoris amb llengua pròpia?

—J. LERMA: Hi ha més diversitat que no n'hi havia i, a més, es presenten molts partits coalitzats. Si no, no quedarien per davant del PSOE.

—J. MONTILLA: Fa nou mesos, les eleccions catalanes van donar un resultat ben diferent de l'actual. Podem i els seus aliats van quedar per darrere del PSC. El mapa és més volàtil que no ens pensem. Fixeu-vos que, al País Basc, Podem s'ha cruspit Bildu, que hi era la segona força.

—Sánchez es creu l'Espanya plural de Zapatero? Als comitès federals del PSOE, aquesta diversitat és assumida?

—J. MONTILLA: Més que ningú!

—F. ANTICH: Més que ningú! La proposta d'Espanya plural i de reforma constitucional més agosarada que s'ha fet és l'actual. Més que no aquella.

—J. MONTILLA: Comparar cada cosa fora del seu context és difícil, però.

—No detecten una involució en el discurs autonomista del PSOE?

—J. MONTILLA: Quan em diuen això, sempre els demano que comparin el text que vam aprovar a Santillana del Mar [2003] amb el de Granada [2013]. L'evolució ha estat clara. Abans només parlàvem de l'Espanya plural, i ara, en canvi, parlem de l'Espanya federal. Fa una dècada el PSOE no en volia saber res, del federalisme!

—F. ANTICH: Quan fa uns anys vaig posar damunt la taula l'Espanya federal, record que hi va haver xiscles, eh! Em van dir clarament que no, eh! Cal valorar les passes que va fer en Zapatero, però fins ara el PSOE no havia tingut un discurs federal clar. Avui sí que oferim una proposta molt concreta respecte a la qüestió.

—Sánchez s'ha guanyat el dret a continuar com a secretari general?

[Silenci llarg.]
—Aquest silenci és demolidor... →

→ —F. ANTICH: Bé, és que hi ha d'haver un congrés, en què caldrà debatre exactament cap a on volem anar...

—El congrés, per fi.

—J. MONTILLA: Per fi, no. Quan ho diu el sentit comú. Perquè, és clar, no podíem fer el congrés enmig d'una campanya electoral.

—El PSPV i la federació andalusa volien fer-lo al març, que era quan tocava, estatutàriament...

—J. LERMA: No, no, no... Jo sóc del PSPV, i no volia fer el congrés aleshores.

—J. MONTILLA: El secretari general es designa a cada congrés. Quan arribi el moment, veurem qui en resulta escollit. Llavors sabrem si l'actual secretari general es presenta o no a la reelecció, si es presenta algú més...

—Aproven la gestió de Sánchez?

—J. MONTILLA: Jo crec que sí.

—F. ANTICH: En les circumstàncies que ha hagut de torear, jo l'aprovo clarament.

—J. LERMA: No hi ha hagut cap *tour de force*. La gent ha vist perfectament raonable que el congrés s'ajornara fins després de les eleccions. No té sentit dir que hi havia dues opcions; hi havia una realitat que s'ha acabat imposant i un secretari general que ha estat triat pels militants en primàries, que ha donat la veu a la militància a l'hora d'intentar formar govern i que ha rebut el suport dels afiliats de manera clara, molt majoritària. Entenc que, si opta a la reelecció, tornaran a fer-li confiança, perquè al llarg d'aquest temps han avalat la seua tasca. Al capdavant, es tracta d'una responsabilitat compartida i, tot i que no hem guanyat les eleccions, ens ha eixit bastant bé.

—El penúltim dia de campanya, en un míting a Múrcia, Pedro Sánchez es va fer acompanyar d'una gran bandera d'Espanya, com en la seua proclamació com a candidat, nou mesos abans, a Madrid. Els agraden aquestes imatges?

[Silenci llarg.]

—F. ANTICH: Federar és unir respectant la diversitat. Dins d'una federació, unir és molt important, i el respecte a la diversitat, fonamental.

Francesc Antich:
«La unitat és importantíssima, i no podem permetre que només sigui representada pel PP»

—No estàvem acostumats a veure els actes del PSOE amb grans banderes d'Espanya. Els agrada? Què senten?

—F. ANTICH: [Riu.] Des de la perifèria, aquest tipus d'imatges mai no ens han entusiasmat, però entenc que el missatge del Partit Socialista ha de respectar la diversitat amb tanta força com ha d'empenyer la unitat. El federalisme ja és això. Federalisme no és només "¿qué hay de lo mío?", sinó ajuntar-nos perquè junts som més forts, i respectar-nos mútuament. En Pedro, amb aquest gest, volia fer veure que representava un projecte de país. Sempre que se'n garanteixi la diversitat, no hi ha d'haver problema. Aquesta és la bandera que ens representa a tots.

—J. MONTILLA: En unes eleccions que han de decidir qui dirigeix el Govern d'Espanya, que el candidat d'un partit que opta a presidir-lo posi amb la bandera del país em sembla una cosa natural.

—Felipe González no va fer-ho mai, per exemple.

—J. MONTILLA: No, però és més normal el que es fa ara que no el que es feia abans.

—Per què?

—J. MONTILLA: Els que venim de la lluita antifranquista associem aquests colors a una etapa determinada de la història d'Espanya que vam combatre activament. Ara bé, la bandera d'Espanya és aquesta? És la bandera constitucional? Van aprovar-la els representants de la voluntat popular? Doncs escolta'm, vull dir, forma part de la normalitat. A qualsevol altre país del món, fins i tot als que són multinacionals i multiculturals, això es veuria amb una naturalitat absoluta. Als països federals, hi trobes la bandera de la regió o l'Estat federat, però també la de la federació.

—J. LERMA: A mi no em molesta la bandera d'Espanya, en absolut. Més aviat tot el contrari...

—Ni que siga tan gran...

—J. LERMA: Com més gran, tapa més, cosa que encara em sembla més positiu, perquè ens cobreix a tots.

—J. MONTILLA: [Riu.] Mai no arribarem a la de [la plaça de] Colón [de Madrid], diguem...

—J. LERMA: Em sembla un debat absurd. Nosaltres som part d'Espanya, de l'Espanya nova i plural, i no podem deixar que la dreta s'apropie una bandera que és de tots. Nosaltres som Espanya, amb aquesta bandera, i no l'Espanya del Partit Popular. Som l'Espanya plural i diversa, i és això el que defensem.

—F. ANTICH: És que quan parlem de l'Espanya federal, el PP fa veure que volem dividir Espanya en cinquanta mil trossos. El candidat volia transmetre la imatge de projecte conjunt, diferent al del PP. Dins d'un sistema federal, la unitat és importantíssima, i no podem permetre que només sigui representada pel PP.

—J. MONTILLA: Més enllà de la bandera, que és un símbol, no podem deixar que el PP s'apropriï la Constitució. Jo no dic que no fessin res pel canvi polític: alguns no van fer res, és cert, però uns altres sí... Tampoc no cal demonitzar la dreta. En tot cas, no podem permetre que s'apropriïn coses que són de tots. Això seria una errada.

—El president valencià, Ximo Puig, va plantejar una candidatura conjunta al Senat que va ser invalidada per Sánchez. Per primera vegada, el PSPV s'ha quedat sense senadors escollits a les urnes. Què en pensen vostès?

—J. LERMA: L'Entesa Catalana de Progrés va deixar de funcionar quan van deixar de defensar el mateix. Quan Esquerra va posicionar-se en contra de l'Estatut d'autonomia, l'Entesa es va acabar.

—J. MONTILLA: Aquí, a Catalunya, Podem no volia saber-ne res, d'una Entesa al Senat.

—J. LERMA: Aquestes aliances s'han de fer sobre la base d'acords polítics. Amb tot, no té sentit arribar a pactes amb qui vol menjar-se el teu espai. Més enllà de l'oportunitisme, per a què servia una candidatura conjunta amb ells?

José Montilla:
«Alguns del PP no van fer res pel canvi polític, és cert, però uns altres sí... Tampoc no cal demonitzar la dreta»

—Defensar un finançament just per als valencians, el corredor mediterrani, la condonació del deute històric... Amb nou senadors valencians progressistes era més fàcil que no amb tres.

—J. LERMA: Jo mai no els he escoltat parlar d'aquestes coses al Senat. Mail! Com havies de fer una candidatura conjunta amb algú que havia votat en contra de la teua investidura? Tant Podem com Compromís van votar en contra de la investidura de Pedro Sánchez, i dues vegades!

—J. MONTILLA: Amb matisos diferents, això sí.

—J. LERMA: Com que l'un és més radical, l'altre sembla més moderat, però tots dos van votar en contra de la investidura.

—Fa un any que hi ha senadors de Podem. Com és la convivència amb ells? Vostès es veuen a mig camí entre ells i el PP?

—F. ANTICH: Crec que hem votat més coses amb ells que no per separat.

—J. LERMA: Amb Ramón Espinar [portaveu de Podem al Senat] costa molt de coincidir, perquè acostuma a dir barbaritats. A l'hora de les votacions, però, sí que coincidim bastant.

—J. MONTILLA: Aquests mesos hem pogut comprovar que tenim més coincidències amb Podem que no amb el PP, com és natural.

—Si Sánchez, com sembla que passarà, sotmet la possible investidura de Rajoy a un referèndum entre la militància, què pensen votar?

—F. ANTICH: Hi ha fórmules molt diferents per arribar a una investidura, però durant tota la campanya hem dit que "ni per activa ni per passiva". A Balears, això ho tenim molt clar.

—J. MONTILLA: Les cases comencen a construir-se pels fonaments, i ara mateix el problema no és què farà el PSOE, sinó què farà el PP. Són ells que han de moure fitxa. No tenen majoria absoluta i necessiten el suport d'uns altres. Aquest suport, no te'l donen per ser gallec, ser guapo i tenir barba, sinó per les coses que estàs disposat a fer i desfer. La iniciativa, li correspon al partit guanyador. Nosaltres no volem unes terceres eleccions, això és claríssim, però ens hem compromès a no facilitar un Govern del senyor Rajoy.

—Del senyor Rajoy o del PP?

—J. MONTILLA: Del senyor Rajoy i del PP.

—F. ANTICH: Podem parlar de la reforma de la Constitució i de tantes altres coses més, però fer un Govern amb qui hem discutit i de qui ens hem diferenciat tant a l'hora de votar al Congrés i el Senat...

—No es tracta de fer un Govern, sinó d'investir un president.

—J. MONTILLA: I fer-ho gratis, oi? Perquè som gent molt responsable, i davant els irresponsables, hem de fer un gest com aquest, oi? Escolti, aquí, qui ha de fer un gest és qui ha guanyat les eleccions.

—F. ANTICH: A nosaltres, els ciutadans ens han enviat a l'oposició. A liderar l'alternativa de Govern des de l'oposició.

—J. MONTILLA: Ells diuen: "Com que hem quedat els primers, vostès, malgrat →

discrepar de les meves polítiques, tenen l'obligació de donar-me suport, perquè Espanya no pot estar sense govern”...

—F. ANTICH: Un partit que ha unflat la polarització, que ha fet veure que el PSOE era el tercer partit i que volia soterrar-nos, ara ens demana de fer Govern?

—J. LERMA: Rajoy ens ha ofert un Govern de coalició sense dir-nos per a què. Sembla que vol governar amb el seu programa i els vots del PSOE [riu]. Nosaltres, a priori, amb el que ha fet fins ara, no podem votar Rajoy.

—El quid de la qüestió no és l'a priori, sinó què faran a posteriori.

—J. LERMA: Primer de tot, ens ha de dir què pensa fer. Si vol fer el mateix que ha fet fins ara, la resposta serà “no”. En realitat, Rajoy, no té el mínim interès a governar amb nosaltres, sinó que fa servir la tesi de la gran coalició per desgastarnos. No té voluntat de canviar les seues polítiques, i no fa res més que entorpir el creixement a Espanya.

—F. ANTICH: Exactament. I els altres esperen que el PSOE s'abstingui per dir que ens hem venut.

—J. LERMA: Tothom ens mira a nosaltres, però nosaltres no tenim la responsabilitat de fer que Rajoy continue sent el president. La responsabilitat del PSOE és anar contra les seues polítiques.

—J. MONTILLA: Rebem pressions de totes bandes. Els uns, perquè afavorim la investidura, i els altres, estan a l'aguait per dir-nos allò dels “partits del sistema”, el “bipartidisme” i la “vella política”.

—J. LERMA: La resta de forces ens pressionen per *politiqueo* pur. No ho fan pensant en l'interès d'Espanya, sinó per posicionar-se més bé.

—F. ANTICH: Tothom malparla de nosaltres però tothom ens necessita [riu]!

—Si la situació continua enquistada, serien vostès partidaris d'explorar un Govern d'esquerres?

—J. MONTILLA: És que no suma! Si-guem clars: no suma.

—J. LERMA: Aquesta possibilitat no ha existit mai. Quin Govern d'esquerres havíem de fer el 20 de desembre? PSOE,

Podem, les confluències i IU sumàvem 161 escons de 350.

—També hi havia els 9 diputats d'Esquerres Republicana...

—J. LERMA: Ells no són d'esquerres, sinó independentistes.

—El senyor Montilla ha governat amb ells i ens sabrà dir si són d'esquerres o no.

—J. MONTILLA: Val a dir que, quan jo governava amb ells, no demanaven ni la consulta.

—J. LERMA: Aleshores no eren independentistes.

—J. MONTILLA: D'independentistes, sí que n'eren, però als programes de govern del 2003 i el 2006, la consulta i uns altres temes no hi apareixien.

—J. LERMA: Cal deixar clar que el Govern d'esquerres mai no ha estat possible. Ni comptant Esquerres Republicana, no n'hi havia prou! En tot cas, Esquerres vol trencar amb Espanya i, per tant, ni tan sols hauria de votar.

—Com Herri Batasuna al seu dia?

—J. LERMA: Bé, això és el que haurien de fer.

—J. MONTILLA: Potsar acaben no votant, perquè diuen que marxaran d'aquí a un any. Com havíem de fer un Govern amb uns que han dit que marxaran d'aquí a un any?

—F. ANTICH: Ep, que jo vaig ajudar-los a tenir grup propi perquè no marxessin!

—J. LERMA: Està clar que no es creuen els seus plantejaments sobre la desconexió, perquè hi continuen i fins i tot estan disposats a parlar. Qui ha dit que hi havia la possibilitat d'un Govern d'esquerres, no deia la veritat. No ha sumat mai!

—O siga que Sánchez, ara, hauria de deixar-ho estar, passe el que passe amb Rajoy.

—J. MONTILLA: No ha d'intentar-ho, no. Suposo que el rei proposarà a Rajoy de formar Govern, i que ara no dirà que no, com l'altra vegada.

—En cas que el PSOE haguera quedat per darrere de Podem, amb opcions de fer president Rajoy o Pablo Iglesias, a qui hauria d'haver investit?

—F. ANTICH: Caldria haver fet un esforç tan gros com va fer ell per fer president en Sánchez. A la fi, és una qüestió de polítiques. Governar per a fer què.

—Hauria estat més fàcil arribar a un acord programàtic amb Podem, no?

—F. ANTICH: De Podem hi ha coses que em preocupen bastant des del punt de vista econòmic, però a les illes Balears governem amb ells i duim a terme unes polítiques interessants. Tot i que Pablo Iglesias ha pecat de superb i ha obert una distància brutal entre el PSOE i Podem,

Joan Lerma: «El vot contra Podem i en favor del PP no és el vot de la por, sinó que és un vot bastant informat, que no volia que passara allò que Podem predicava»

hauria estat més fàcil un acord d'esquerres. Políticament, ho tinc claríssim.

—En canvi, Sánchez va tancar abans un acord amb Ciutadans.

—F. ANTICH: Perquè era l'única manera de tenir un president socialista i unes polítiques socialistes. Per no tenir un poquet de dreta dins del Govern, ara ens menjarem un Govern doblement de dretes. I per no tenir un president socialista, ara en tindrem un del PP. Només cal comparar les polítiques pactades amb Ciutadans i les que aplicarà ara Rajoy. És ver que ens hauria agradat anar més lluny que no vam anar amb el pacte amb Ciutadans, però la realitat era la que era -vam intentar fer un Govern el més progressista possible- i és la que és: a les següents eleccions, la dreta s'ha reforçat. El president Montilla i jo hem hagut de fer pactes i sabem que, com més distància hi posis, costa més d'arribar a acords. I en aquest cas, se n'hi ha posat molta. Han sobrat molts comentaris.

—J. MONTILLA: El de la calç viva, per exemple.

—J. LERMA: Iglesias havia insistit que no pensava votar-nos. Com a màxim, segons deia, acceptaria el nostre vot.

—J. MONTILLA: Ens volia liquidar.

—F. ANTICH: A València i Balears, Podem no ha volgut participar en ambdós governs perquè hi havia el PSOE.

—Susana Díaz pot ser una solució o aguditzaria el problema? [Silenci llarg.]

—J. MONTILLA: És la presidenta andalusina i del partit a Andalusia.

—Això ja ho sabem. Però podria ajudar a remuntar el vol?

—J. MONTILLA: Remuntar el vol a on? A Andalusia?

—F. ANTICH: Espanya és molt plural.

—J. MONTILLA: Quan sigui el congrés, veurem si es presenta, i en cas que sigui així, per a fer què.

—Com evolucionarà el procés sobiranista català amb un Govern del PP amb el suport previsible de Ciutadans?

—J. MONTILLA: Jo crec que tindrà menys arguments, perquè caldrà pactar

cada llei i amb els vots del PP i de Ciutadans no n'hi haurà prou. He vist senadors d'Esquerra i de Convergència donant les gràcies als senadors del PP per la manera com creaven independentistes. Això ara canviarà, i a Catalunya, el Govern actual, amb les dificultats que té -amb una cinquantena de votacions perdudes, sense Pressupostos i amb una moció de confiança a la vista-, haurà de fer una pensada. El full de ruta que mantenen en públic, ben pocs el defensen en privat. Tinc clar que la desconexió i la independència no es produirà en aquesta legislatura [riu].

—J. LERMA: El nou Govern espanyol no tindrà res a veure amb l'anterior. Això farà que la ciutadania catalana pressione molt el seu Govern perquè faci alguna proposta alternativa a la independència. Ja no poden acusar el Govern espanyol de tancar-se en ell mateix.

—J. MONTILLA: Al PP li costarà molt, però hi haurà més diàleg i més pacte.

—Aquests pactes afavoriran que el nou sistema de finançament siga just o que millore el corredor mediterrani?

—J. MONTILLA: El PP no en tindrà prou amb Ciutadans -que, recordem-ho, no governa ni una autonomia- i haurà de rebre el suport d'unes altres forces que segurament serem a l'oposició, sobretot tenint en compte que a la tardor hi haurà eleccions basques i el PNB no està entusiasmada davant l'opció de votar Rajoy.

—Doncs hauran de votar-lo vostès, si no.

—J. MONTILLA: [Riu.] Bé, el PNB, quan vol ser responsable... Pot abstenir-se, diguem-ho així. En segons quins temes, però, sí que pot haver-hi un acord amb el PP. Ja n'hi va haver a l'època d'Aznar i Zapatero, i ells tenien majoria absoluta.

—F. ANTICH: En segons quins temes, fins i tot és aconsellable que hi hagi acords. Per exemple, en matèria de finançament autonòmic.

—J. LERMA: En aquest cas, el tema és encara més complicat, perquè també cal comptar amb el suport de les comunitats autònomes.

—J. MONTILLA: El PP, que segurament governarà en minoria, haurà de pactar a cada moment. Aquesta és la gran notícia. •